

Hemlig resa med SPF Tuna-Säter

Att anmäla sig för att åka på hemlig resa kan ju vara riskabelt, men nyfikenhet tycks råda, så när SPF Tuna-Säter bjöd in till en hemlig resa blev bussen i det närmaste full.

Klockan var strax efter 07.00 när det var dags att infinna sig för avresan. Väl ombord fann de på sin plats ett frågeformulär, med rubriken "Vart är vi på väg". Första ledtråden fanns redan och resterande ledtrådar kom under resans gång. Förslagen för slutmålet varierade och vår busschaufför för dagen valde lite olika vägval och vilseledde resenärerna.

Dagens första stopp blev i Nusnäs hos Nils Olssons. Efter att ha fikats så fick vi höra historien om dalahästen och dess tillkomst. Vår guide Gösta visade också den minsta dalahäst som tillverkats, och den var knappt synlig i den glasburk som den förvaras i. Det finns dalahästar i alla möjliga färger och storlek fick vi både se, och veta. Efter att ha sett hur dalahästen kommer till från fura till färdig häst var det dags för egen rundvandring för att beskåda de skickliga hantverkarna som målade hästarna. Efter liten egen tid i butiken var det dags att fara vidare. Nu var det dags för lunch på Mora-Parken.

Mätta och belåtna fortsatte resan mot Älvdalen där vi besökte Hagströmmuseet och Porfyrmuseumet. I porfyrmuseumet berättade vår guide Marit om porfyrbearbetning i Älvdalen som startade som nödhjälpsarbete och verket grundades 1788. Porfyr är en av de hårdaste bergarter som finns och används idag bland annat till vägbeläggning. Hon berättade också historien om Karl XIV Johans sarkofag i Stockholm som tog 8 år att tillverka och drogs av 180 män på två slädar från Älvdalen till Gävle i februari 1856. Idag skapas vackra saker i den unika stenen – Sverige diamant.

Så blev det dags för besök i Hagströmmuseet. Vår guide Torbjörn berättade med inlevelse, kunskap och anekdoter om Albin Hagström. På gården där Albin Hagström växte upp, fanns en dräng som var bekant med en som ägde ett handklaver och ansågs vara en stor dragspelare. När gossen Albin blev hembjuden till honom var det högtidsstunder. Unge Albin fick så småningom låna ett tvåradigt spel som han lärde sig spela på och sitt första egna dragspel köpte Albin när han var 12 år. Torbjörn berättade historien om Albins fortsatta liv och hur det hela till slut gjorde att företaget startade 1925. Under sin 40-åriga existens kom Hagströms dragspelsfabrik att bli en betydande industri i musiksvenske. Man hann tillverka inte mindre än 700 000 dragspel.

1959 elektrifierades Hagström. Man startade tillverkning av "glittergitarer". 1945 startade firman Hagström musikaffärer i Stockholm, Göteborg, Malmö, Växjö, Karlstad och Örebro. När firman var som störst sysselsattes 400 arbetare i Norden. Under sin verksamhetstid tillverkade firman Albin Hagström totalt mer än en miljon dragspel, gitarrer och PA-anläggningar,

Ja, efter att fått tagit del av dessa historier återstod bara hemresan, men innan vi kom hem blev det ett fikastopp på Korsnäsgården i Mora, där även vinnarna av "Vart är vi på väg" fick pris. Det var två herrar som hade lyckats lista ut slutmålet för dagen och föräddes varit pris.

Laila Andersson text och bilder

